

ANYAG- ÉS ESZKÖZGAZDÁLKODÁSI SZABÁLYZAT

Szerzők:

Győrffi Dezső
Győrffi György

A „GY & GY” PERFEKT AUDIT Kft.
munkatársai

Ez a szabályzat minta szerzői jogi védelem alatt áll, arról való másolat készítése tilos! A szabályzat másolása és jogtalan felhasználása bűncselekményt képez.

ELŐSZÓ

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet meghatározza a költségvetési szervek részére, hogy a működéshez, gazdálkodáshoz kapcsolódó és pénzügyi kihatással bíró, jogszabályban nem szabályozott kérdéseket belső szabályzatban kell rendezni. A szabályozást igénylő feladatok közül a 13. § (2) bekezdés d) pontja anyag- és eszközgazdálkodás számviteli politikában nem szabályozott feladatokat külön szabályzatban kell rögzíteni.

A sajátosságok figyelembevételével minden gazdálkodó szervezet célja, hogy a legegyszerűbben, de szabályszerűen hajtsa végre a jogszabályban megfogalmazott előírásokat, amihez ezzel a mintaszabályzattal kívánunk segítséget nyújtani. A szabályzat minta tartalmazza mindazokat a megoldásokat, melyek – a jogszabályi előírások betartása mellett – az adottságoknak, lehetőségeknek, továbbá a belső igényeknek megfelelően a feladatellátás megfelelő végrehajtásában segítséget nyújthatnak.

Ebben a kiadványban a számviteli követelmények betartásának figyelembevételével dolgoztunk ki ajánlott megoldásokat a vagyongazdálkodásra vonatkozóan. A mintaszabályzat néhány helyen az adaptálás megkönnyítése érdekében - magyarázó, értelmező, ajánló - leírásokat tartalmaz, melyeket nem kell beépíteni a szabályzatba. A könnyebb felismerhetőség érdekében ezek a részek *d ő l t* betűvel kerültek leírásra.

Ez a kiadvány hozzájárulhat ahhoz, hogy a költségvetési szerveknél a kialakított vagyongazdálkodás rendje elősegítse a vagyon fokozott védelmét.

a Szerzők

.....
polgármesteri hivatal (intézmény)

ANYAG- ÉS ESZKÖZGAZDÁLKODÁSI SZABÁLYZAT

Érvényes: .....

TARTALOMJEGYZÉK

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ	7
II. VAGYONGAZDÁLKODÁS SZABÁLYAI.....	7
1. Az intézményi vagyon fogalma, tartalma	8
2. A vagyon kezelése, nyilvántartása, értékelése	9
2.1. A vagyon kezelése, nyilvántartása.....	9
2.2. A vagyon értékelése	10
2.2.1. Az értékelés általános szabályai	10
2.2.2. Az eszközök értékelésének kivételes szabályai.....	10
2.3. Egyes vagyonelemek tartalma értékelése	11
3. A vagyon hasznosításának módjai	13
III. KÉSZLETGAZDÁLKODÁS SZABÁLYAI.....	13
1. Készlet fogalma.....	13
2. Kisértékű tárgyi eszközök	14
3. Felesleges készlet	14
4. Használhatatlan készlet	15
5. Hasznosítás.....	15
6. Selejtezés.....	15
7. Leértékelés.....	15
8. Megsemmisítés.....	15
IV. fejezet	15
A KÉSZLETGAZDÁLKODÁS FOLYAMATAI.....	15
1. A készletgazdálkodás tervezése	16
2. Beszerzések	16
3. A beszerzések bonyolítása.....	17
4. Az anyagok (készletek) beérkeztetése.....	17
5. Készletek tárolása.....	18
6. Raktári rend, fegyelem	18
7. A raktárvezető/kezelők feladata, felelőssége	19
8. Készletek mozgása	20
9. A készletek alakulásának vizsgálata, elemzése.....	21
III. BERUHÁZÁS SZABÁLYAI.....	21
1. A beruházás fogalma, tartalma	21
1.2. Beruházási tevékenység költsége	22
1.3. Nemzetgazdasági és üzemgazdasági beruházások fogalma	22
2. A beruházások teljesítményértéke, összegének megállapítása	23
3. Az üzembe helyezett beruházások fogalma és értékének megállapítása	23
4. A befejezetlen beruházások fogalma	24
5. A beruházások megvalósításában részt vevő szervek és a megvalósítás módjának fogalmai	25
6. A beruházások anyagi-műszaki összetétele	26

7. A beruházások rendeltetése, célja	29
8. A beruházások lebonyolítása	29
8.1. A beruházások előkészítése.....	29
8.2. Beruházásokkal kapcsolatos hatósági engedélyek	30
8.3. A beruházások megvalósítási (kivitelezési) időtartama	30
8.4. A beruházás lezárása	30
9. Beruházások, felújítások nyilvántartása.....	31
9.1. Beruházások nyilvántartása	31
9.2. Felújítások nyilvántartása.....	31
10. A vagyongazdálkodáshoz kapcsolódó közbeszerzési eljárások szabályai	32
IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	32

ANYAG- ÉS ESZKÖZGAZDÁLKODÁSI SZABÁLYZAT

..... költségvetési szerv (polgármesteri hivatal, intézmény) anyag- és eszközgazdálkodásával összefüggő feladatait az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Korm. rendeletben (továbbiakban: Ávr.) foglaltak alapján a következők szerint határozom meg.

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

Az anyag- és eszközgazdálkodási szabályzat a ..... költségvetési szerv (polgármesteri hivatal, intézmény) alapvető szabályzata, amely a jogszabályok keretei között az intézmény sajátosságainak figyelembe-vételével határozza meg az anyag- és eszközgazdálkodási tevékenység valamennyi fontos kérdését.

A szabályzat a következő feladatok ellátásához tartalmaz kötelező előírásokat:

- az intézményi vagyon fogalma, tartalma,
- a vagyon kezelése, nyilvántartása, értékelése,
- a vagyon hasznosításának módja,
- a beruházások teljesítményértéke, összegének megállapítása,
- befejezetlen beruházások fogalma és értékének megállapítása,
- a beruházások megvalósításában résztvevő szervek és a megvalósítás módjának fogalmi,
- a beruházások anyagi - műszaki összetétele,
- a beruházások rendeltetése, célja,
- a beruházások előkészítése és jóváhagyása,
- beruházások lebonyolítása,
- a beruházások nyilvántartása,
- közbeszerzési eljárás alkalmazása.

A szabályzat célja, hogy biztosítsa ..... intézménynél (polgármesteri hivatalnál) a vagyon védelmét, a beruházások szabályszerű lebonyolítását.

Az Ávr. 13. § (3b)¹ bekezdésében előírtak alapján a (2) bekezdésben meghatározott szempontok figyelembevételével belső szabályzataiban rendelkezik

- a) az önkormányzati hivatal a helyi önkormányzat és a helyi nemzetiségi önkormányzat,*
- b) a társulási tanács munkaszervezeti feladatait ellátó költségvetési szerv a társulás, és*
- c) a térségi fejlesztési tanács munkaszervezete a térségi fejlesztési tanács sajátos tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási feladatairól vagy ezekről külön szabályzatot készít.*

---

¹ Beiktatta: 436/2017. (XII. 22.) Korm. rendelet 1. § (2). Hatályos: 2018. I. 1-től.

(4a)² Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában az újonnan alapított költségvetési szerv, helyi nemzetiségi önkormányzat, társulás, térségi fejlesztési tanács az (1)-(4) bekezdés szerinti szabályzatokat a megalakulás időpontjától számított harminc napon belül köteles elkészíteni. Jogszabály-módosítás esetén a szükséges változásokat a jogszabály hatálybalépését követő harminc napon belül kell a szabályzatokon átvezetni.

(4b)³ Az (1)-(4) bekezdés szerinti szabályzatokat oly módon kell elkészíteni, hogy azokból megállapíthatóak legyenek a felelősségi körök, a javaslattételi, engedélyezési, jóváhagyási, kontroll és beszámoltatási eljárások.

II. VAGYONGAZDÁLKODÁS SZABÁLYAI

1. Az intézményi vagyon fogalma, tartalma

Az intézmény **vagyonának értékét** számviteli megközelítésben egy meghatározott időpontra vonatkozóan **a mérleg mutatja.**

A mérleg a mérlegkészítés időpontjában meglévő vagyont két szempont szerint csoportosítva, kétféle vetületben tükrözi.

A mérleg egyik oldalán az **ESZKÖZÖK** vagy **AKTÍVÁK**, a másik oldalon a **FORRÁSOK** vagy **PASSZÍVÁK** szerepelnek.

ESZKÖZÖK, AKTÍVÁK azt mutatják, hogy az intézmény vagyona milyen eszközökben testesül meg, melyek a vagyon konkrét megjelenítési formái.

Az intézmény vagyonába tartoznak ilyen megközelítésben:

ESZKÖZÖK

A) Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök

I. Immateriális javak

II. Tárgyi eszközök

III. Befektetett pénzügyi eszközök

IV. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök

B) Nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök

I. Készletek

---

² Beiktatta: 499/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet 2. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

³ Beiktatta: 499/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet 2. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

II. Értékpapírok

C) Pénzeszközök

- I. Lekötött bankbetétek
- II. Pénztárok, csekkek, betétkönyvek
- III. Forintszámlák
- IV. Devizaszámlák

D) Követelések

- I. Költségvetési évben esedékes követelések
- II. Költségvetési évet követően esedékes követelések
- III. Követelés jellegű sajátos elszámolások

E) Egyéb sajátos elszámolások

- I. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó
- II. Fizetendő általános forgalmi adó
- III. Egyéb sajátos eszközoldali elszámolások

F) Aktív időbeli elhatárolások

FORRÁSOK

G) Saját tőke

- I. Nemzeti vagyon induláskori értéke
- II. Nemzeti vagyon változásai
- III. Egyéb eszközök induláskori értéke és változásai
- IV. Felhalmozott eredmény
- V. Eszközök érték helyesbítésének forrása
- VI. Mérleg szerinti eredmény

H) Kötelezettségek

- I. Költségvetési évben esedékes kötelezettségek
- II. Költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek
- III. Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások

I) Kincstári számlavezetéssel kapcsolatos elszámolások

J) Passzív időbeli elhatárolások

2. A vagyon kezelése, nyilvántartása, értékelése

2.1. A vagyon kezelése, nyilvántartása

Az intézmény kezelésében lévő valamennyi vagyonrészrel felelős módon, rendeltetésszerűen kell gazdálkodni.

A vagyont, az abban bekövetkezett változást és értékét nyilván kell tartani. A nyilvántartásnál a **számlarendben**, illetve a bizonylati szabályzatban foglalt előírásokat be kell tartani, attól eltérni nem szabad.

Törvényben, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon tekintetében törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott értékhatár feletti nemzeti vagyont hasznosítani - ha törvény kivételt nem tesz - csak versenyeztetés útján, az összességében legelőnyösebb ajánlatot tevő részére, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás értékarányosságával lehet.

Mellőzhető a versenyeztetés abban az esetben, ha a hasznosítás

- a) államháztartási körbe tartozó szervezet,
- b) jogszabályban előírt állami vagy önkormányzati feladatot ellátó gazdálkodó szervezet, vagy
- c) államháztartási körbe tartozó szervezet vagyongazdálkodásában lévő, az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában álló lakások tekintetében a vagyongazdálkodó szervezettel foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban álló személyek javára történik.

Az Nvt. 11. § (16) bekezdésben foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni, amennyiben természetes személy vagy 100%-ban magántulajdonban álló gazdálkodó szervezet a nemzeti vagyont használja, és a használatában álló nemzeti vagyont hasznosítja.

Az Nvt. 11. § (16)-(18) bekezdésének rendelkezése szerint nemzeti vagyont hasznosítása során mellőzni lehet a versenyeztetést a külön törvényben (kötségvetési törvény) meghatározott értékhatár alatti nemzeti vagyont hasznosítása esetén, értékhatártól függetlenül a (17) bekezdésben meghatározott személyek és szervezetek javára történő hasznosítás esetén, továbbá értékhatárra tekintet nélkül nem kell versenyeztetést lefolytatni, ha a hasznosításba adó fél magánszemély vagy magáncég.

Értékhatár feletti vagyontárgynak minősülnek az ..... **önkormányzat** ..... **számú rendeletében** foglalt vagyontárgyak.

A vagyont rendeltetésszerű használatáért **az intézmény vezetője a felelős.**

2.2. A vagyont értékelése

2.2.1. Az értékelés általános szabályai

Az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és - a törvényben szabályozott esetek kivételével - egyenként értékelni kell. A különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési (előállítási) áron, továbbá a FIFO módszerrel történő értékelés is alkalmazható.

2.2.2. Az eszközök értékelésének kivételes szabályai

Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközöket, értékpapírokat, készleteket csoportosan is nyilván lehet tartani. A csoportosan nyilvántartott eszközök esetén az értékelést külön-külön, csoportonként kell elvégezni. A csoportos értékelést addig lehet alkalmazni, amíg az egyedi eszköz nyilvántartási értékében elkülönült változás nem következik be.

A külföldi pénzürtékre szóló eszköz, kötelezettség (kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség) forintértékének meghatározásakor a valutát, devizát a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.

A mérlegben a koncesszióba, vagyongazdálkodásba adott eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, elkülönítve azok értékcsökkenését, értékvesztését és érték helyesbítését. A koncesszióba, vagyongazdálkodásba adott eszközök után a terven felüli értékcsökkenést a koncesszió jogosultja, a vagyongazdálkodó adatszolgáltatása alapján kell megállapítani.

2.3. Egyes vagyonelemek tartalma értékelése

A./ NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ BEFEKTETETT ESZKÖZÖK

Alapvető kritérium, hogy a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközként csak olyan eszközt lehet kimutatni, amelynek az a rendeltetése, hogy a tevékenységet tartósan, legalább egy éven - a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok esetén a mérleg fordulónapját követő költségvetési éven - túl szolgálja.

A mérlegben a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök között kell kimutatni:

- az immateriális javakat,
- a tárgyi eszközöket,
- a befektetett pénzügyi eszközöket és
- a koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközöket.

A mérlegben az immateriális javakon belül kell kimutatni az Szt. 25. § (6), (7) és (10) bekezdésében foglaltakkal megegyező tartalommal a vagyoni értékű jogokat és a szellemi termékeket, továbbá az immateriális javak értékhelyesbítését.

A mérlegben a tárgyi eszközökön belül kell kimutatni:

- a) az Szt. 26. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakkal megegyező tartalommal az ingatlanokat és a kapcsolódó vagyoni értékű jogokat,
- b) az Szt. 26. § (4) és (5) bekezdésében foglaltakkal megegyező tartalommal a (4) bekezdés szerinti gépeket, berendezéseket, felszereléseket, járműveket,
- c) az Szt. 26. § (6) bekezdésében foglaltakkal megegyező tartalommal a tenyészállatokat,
- d) az Áhsz. 11. § (5) és (6) bekezdés szerinti beruházásokat, felújításokat, és
- e) a tárgyi eszközök értékhelyesbítését.

A mérlegben a gépek, berendezések, felszerelések, járművek között kell kimutatni:

- a) a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett, a tevékenységet szolgáló - így különösen egészségügyi, oktatási, híradás-technikai, környezetvédelmi, kutatási célú számítás- és ügyvitel-technikai - eszközöket,
- b) a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett forgalmi rendszámmal ellátott közúti járműveket, a vízi és légi személy- és áruszállító eszközöket, és
- c) az a) és b) pont szerinti eszközökön végzett és aktivált beruházásokat, felújításokat.

A mérlegben a beruházások között kell kimutatni a rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett ingatlanok, gépek, berendezések, felszerelések, járművek és a tenyészállatok bekerülési értékét, továbbá a már használatba vett, valamint a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével összefüggő munkák - még nem aktivált - bekerülési értékét.

A mérlegben a felújítások között kell kimutatni az Szt. 3. § (4) bekezdés 8. pontja szerinti munkák bekerülési értékét.

A mérlegben a befektetett pénzügyi eszközökön belül kell kimutatni a tartós részesedéseket, a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat és a befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítését.

A mérlegben a tartós részesedések között az olyan gazdasági társaságokban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket kell kimutatni, amelyeket abból a célból szereztek, hogy tartós jövedelemre (osztalékra, kamatra) tegyenek szert, vagy befolyásolási, irányítási, ellenőrzési lehetőséget érjenek el. A tartós részesedések között kell kimutatni továbbá az állam jegybankban, a helyi önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok társulásokban való részesedéseit, valamint a nem gazdasági társaságban lévő más tartós befolyásolási, irányítási, ellenőrzési lehetőséget biztosító részesedéseket.

A mérlegben a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok között kell kimutatni az olyan hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, amelyek lejáratára, beváltására a mérleg fordulónapját követő költségvetési évben még nem esedékes, és azokat a mérleg fordulónapját követő költségvetési évben nem szándékoznak értékesíteni.

A mérlegben a koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök között a tulajdonosnak - az állami vagyon esetén a törvényben kijelölt tulajdonosi joggyakorló szervezetnek - azokat a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközöket és azok értékhelyesbítését kell kimutatnia, amelyek üzemeltetését államháztartáson kívüli szervezetnek, személynek koncessziós szerződéssel átadta, vagy amelyekre államháztartáson kívüli szervezettel, személlyel vagyonkezelői szerződést kötött. Az átadáskor az eszköz bruttó értékét és elszámolt értékcsökkenését, értékvesztését, értékhelyesbítését a koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök közé kell átvezetni.

B./ NEMZETI VAGOYNBA TARTOZÓ FORGÓESZKÖZÖK

A mérlegben a nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök között kell kimutatni:

- a készleteket és
- az értékpapírokat.

A mérlegben a készleteken belül kell kimutatni a vásárolt készleteket, az átsorolt, követelés fejében átvett készleteket, az egyéb készleteket, a befejezetlen termelést, félkész termékek, késztermékek értékét, és a növendék-, hízó és egyéb állatokat.

A mérlegben a vásárolt készletek között kell kimutatni az anyagokat és az árukat.

A mérlegben az anyagok között kell kimutatni a tevékenységet legfeljebb egy évig szolgáló, de még használatba nem vett vásárolt, csere útján kapott, térítés nélkül átvett és a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés névértéke fejében a jegyzett tőke leszállításakor átvett anyagi eszközöket.

A mérlegben az áruk között kell kimutatni:

- a) az olyan értékesítési céllal beszerzett anyagi eszközöket - ide értve a betétdíjas göngyölegeket is -, amelyek a beszerzés és az értékesítés között változatlan állapotban maradnak, bár értékük változhat, és
- b) a pénzügyi lízing keretében átadott, a részletfizetéssel, a halasztott fizetéssel értékesített és a szerződés szerinti feltételek teljesülésének megghiúsulása miatt később visszavett, a két időpont között a vevő által használt eszközöket.

ÜZEMBEHELYEZÉSI OKMÁNY

Eszköz nyilvántartási szám: .....

Ü.H. okmány sorszáma:..... év

A BERUHÁZÁS AZONOSÍTÁSA

1. A beruházás (eszköz) megnevezése, egyedi azonosító száma: .....

2. Az üzembe helyezés helye (tároló hely és kódja): .....

3. A beruházás jellege: eszköz beszerzés, felújítás, rekonstrukció, meglévő eszköz bővítése*

*A megfelelő aláhúzendő

AZ ÜZEMBEHELYEZÉSRE VONATKOZÓ ADATOK

1. Beszerzési érték összesen: _____ Ft

Bizonylati hivatkozások:

Biz. Szám:	Ft	Biz. Szám:	Ft	Biz. Szám:	Ft

Ezekből az aktiválásig nem számlázott, pénzügyileg nem rendezett érték: _____ Ft

2. Aktivált saját teljesítmény:

Költségnem:	Ft	Költségnem:	Ft

Aktivált saját teljesítmény áfája: _____ Ft; esedékes a mai napon.

3. Bővítés, rekonstrukció (felújítás) esetén a korábban üzembe-helyezett eszköz:

Bekerülési értéke: _____ Ft; Nettó értéke: _____ Ft.

A mostani aktiválás után az eszköz:

Bekerülési értéke: _____ Ft; Nettó értéke: _____ Ft.

Az értékcsökkenés megváltoztatásra kerül az alábbiak szerint: .....
nem kerül.

4. Az üzembe helyezett eszköz elszámolási jellemzői:

Hasznos élettartam (a felhasználási cél szerint): _____ év.

Maradványérték minősítése számviteli politika szerint: (jelentős), (nem jelentős).

Maradványérték = az élettartam végén): _____ Ft.

A leírásra kerülő érték: _____ Ft.

Leírás módszere: (lineáris), (degresszív), (.....)

Lineáris leírás esetén az éves leírási kulcs: _____%

5. Az Áhsz. szerinti leírási kulcs a beszerzési érték után: _____%

6. Az eszköz minősítése a piaci értékelés és társaság adottságai szempontjából: (meghatározó, lényeges), (nem lényeges)

A beruházás üzembe helyezését (használatba vételét) a mai nappal elrendelem:

.....

.....

a beruházó szervezet vezetője

